

PROGRAMA CONȚINÂND TEMATICA ȘI BIBLIOGRAFIA PENTRU SUSȚINEREA EXAMENULUI DE ACORDARE A DEFINITIVĂRII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT LA SPECIALIZAREA RELIGIE ROMANO-CATOLICĂ (LIMBA MAGHIARĂ)

NOTĂ DE PREZENTARE

Prezenta programă se adresează cadrelor didactice care se prezintă la *Examenul pentru obținerea definitivatului în învățământ* la disciplina **Religie romano-catolică (de limba maghiară)**.

Programa de examen este elaborată în acord cu programele școlare în vigoare din învățământul preuniversitar pentru disciplina religie. Competențele și conținuturile din programă sunt proiectate în conformitate cu abordarea curriculară sistemică în realizarea activităților didactice, specifice disciplinei.

Competențe vizate

- cunoașterea de către profesor a adevărilor fundamentale de credință și a elementelor de didactica religiei;
- cunoașterea și utilizarea competentă a principalelor documente școlare reglatoare: planuri-cadru, programe școlare, programe pentru examene naționale;
- capacitatea de a adecva conținuturile și demersurile didactice la particularitățile de vârstă ale elevilor;
- capacitatea de a construi demersuri didactice interactive prin adecvarea strategiilor didactice la conținuturi, precum și capacitatea de a construi un climat educativ stimulat și eficient;
- probarea capacităților necesare pentru proiectarea, realizarea și evaluarea activităților didactice;
- elaborarea de teste inițiale, formative și sumative, în funcție de obiectivele sau competențele vizate;
- însușirea abilităților de comunicare, empatice și de cooperare necesare realizării activităților didactice specifice disciplinei religie;
- realizarea unor conexiuni inter și transdisciplinare;
- folosirea și contextualizarea tehnicilor comunicării eficiente cu grupul de elevi, conform principiilor și metodelor interacțiunii educaționale și ale unor elemente de retorică didactică;
- evaluarea capacităților cognitive, comprehensive și de aplicare a achizițiilor, în scopul reglării competențelor, a stilului didactic precum și a abordării strategiilor didactice moderne.

În realizarea Programei pentru *Examenul pentru obținerea definitivatului în învățământ* s-a avut în vedere necesitatea ca profesorii de religie să aibă cunoștințe temeinice despre conținuturile tematice ale *Programei școlare* în vigoare, folosite în procesul de predare-învățare a disciplinei Religie.

Programa pentru *Examenul pentru obținerea definitivatului în învățământ* a fost structurată astfel încât să abordeze conținuturi din următoarele domenii teologice: *Studiul Biblic, Teologie Dogmatică* precum și din *Metodica Predării Religiei*.

COMPETENȚELE CADRULUI DIDACTIC DE SPECIALITATE

- cunoașterea de către profesor a adevărilor fundamentale de credință și a elementelor de didactica religiei;
- capacitatea de a înțelege, practica și transmite valorile etice și spirituale specifice acestei discipline;
- cunoașterea și utilizarea competentă a principalelor documente școlare reglatoare: planuri-cadru, programe școlare;
- capacitatea de a adecva conținuturile și demersurile didactice la particularitățile de vârstă și la specificul dezvoltării intelectuale a colectivelor de elevi;

- capacitatea de a construi demersuri didactice interactive prin adecvarea strategiilor didactice la conținuturi, precum și capacitatea de a construi un climat educativ stimulat și eficient;
- probarea capacităților necesare pentru proiectarea, realizarea, evaluarea activităților didactice și a competențelor dobândite de elevi;
- elaborarea de teste inițiale, formative și sumative, în funcție de obiectivele sau competențele vizate;
- însușirea abilităților de comunicare, empatică și de cooperare necesare realizării activităților didactice specifice disciplinei religie;
- capacitatea de proiectare și realizare a demersului didactic trans-, inter- și multidiscplinar;
- folosirea și contextualizarea tehnicilor comunicării eficiente cu grupul de elevi, conform principiilor și metodelor interacțiunii educaționale și ale unor elemente de retorică didactică;
- evaluarea capacităților cognitive, comprehensive și de aplicare a achizițiilor, în scopul reglării competențelor, a stilului didactic precum și a abordării strategiilor didactice moderne;

I. DISCIPLINE DE SPECIALITATE

I.1. STUDIUL BIBLIC

I.2. TEOLOGIE DOGMATICĂ

TEMATICA

Disciplina: 1. STUDIUL BIBLIC

1. **Biblia** – *prezentare generală; canon; inspirație* – (**A Szentírás** – *általános bemutatás; kánon; sugalmazás.*)
2. **Pentateuhul** - *conținut și teme fundamentale (Creația, Legământul, Exodul, Legea)* – (**A Pentateuchus** – *tartalom és alapvető témák: teremtés, szövetségekötés, kivonulás, törvény.*)
3. **Principalele momente ale istoriei lui Israel** – *patriarhii, ieșirea din Egipt, intrarea în Canaan, perioada judecătorilor, perioada regalității, perioada exilului, perioada postexilică, perioada elenistică, perioada dominației romane.* – (**Izrael történetének fontosabb momentumai** – *pátriárkák, kivonulás Egyiptomból, Kánaán elfoglalása, a bírák kora, a királyok kora, a babiloni fogság kora, a fogság utáni kor, a hellenisztikus kor, a római uralom korszaka.*)
4. **Profetismul în Biblie** – *figuri reprezentative și teme fundamentale.* – (**A bibliai prófétizmus** – *jeles próféták és a prófétizmus alapvető témái.*)
5. **Psalmi** - *prezentare generală.* – (**A Zsoltárok** – *általános bemutató.*)
6. **Cele patru Evanghelii** – *prezentare generală. Relația Evangheliei Sfântului Ioan cu Evangheliile sinoptice.* – (**A négy evangélium** – *általános bemutató. Szent János Evangéliumának kapcsolata a szinoptikus evangéliumokkal.*)
7. **Faptele apostolilor: comunitatea primară - nașterea și dezvoltarea Bisericii.** – (**Az Apostolok Cselekedetei: az ősegyház – az Egyház születése és fejlődése.**)
8. **Teme teologice în scrisorile pauline: păcatul, legea, îndreptățirea, ecclesiologia, eschatologia** – (**A páli levelek fontosabb teológiai témái: a bűn, a törvény, a megigazulás, egyháztan, eszkatológia.**)
9. **Scrisorile catolice** – *prezentare generală.* – (**A katolikus levelek** – *általános bemutató.*)
10. **Apocalipsa Sfântului Ioan** – *specific și mesaj.* – (**A Jelenések könyve** – *sajátosságok és üzenet.*)

Bibliografie:

BIBLIA (Szent Jeromos Társulat vagy Szent István Társulat).

- A II. Vatikáni Zsinat dokumentumai* (szerk. Diós I.) Szent István Társulat, Budapest, 2000.
- BROWN, R. E.–FITZMYER, J. A.–MURPHY, R. E. (szerk.), *Jeromos Bibliakommentár 1-3*, Budapest, 2002-2003.
- JAKUBINYI Gy., *Bevezetés az Újszövetségbe*, Alba Iulia, 1990.
- RÓZSA H. - NAGY J., *Ószövetségi bevezető*, Alba Iulia, 1996.
- ZAMFIR K., *Ószövetségi exegézis*, Cluj, 2008.

Disciplina: 2. TEOLOGIE DOGMATICĂ

1. **Revelația și Tradiția:** Revelația continuă, Cristos – ca revelația absolută, Interpretarea tradiției Bisericii – (**Kinyilatkoztatás és Szenthagyomány:** A kinyilatkoztatás folytonossága, Krisztus – az abszolút kinyilatkoztatás, Az Egyház hagyományának értelmezése)
2. **Dumnezeu, unic în ființă și întreit în persoane:** Monoteismul, Dumnezeu în istoria mântuirii, Modele explicative referitor la Sf. Treime – (**A háromszemélyű egy Isten:** Monoteizmus, Isten az üdvtörténetben, Szentháromságos modellek)
3. **Crearea omului. Păcatul originar și urmările lui:** Elemente mitologice și mesajul teologic, Esența păcatului, Păcatul ereditar – (**Az ember teremtése. A ősbűn és következményei:** Mitikus elemek és teológiai üzenet, A bűn lényege, Az áteredő bűn)
4. **Isus Cristos, Dumnezeu adevărat și om adevărat:** Învățăturile conciliilor de la Niceea și Calcedon – (**Jézus Krisztus valóságos Isten és valóságos ember:** A zsinatok tanítása – Nikaia és Khalkédon)
5. **Spiritul Sfânt, Sfințitorul. Sacramentele** – (**A Szentlélek, a megszentelő. A szentségek**)
6. **Biserica, sacrament universal de mântuire:** Ecclesiologia Conciliului Vatican II. – Lumen Gentium) – (**Az Egyház, egyetemes üdvözítő szentség:** A II. Vatikáni Zsinat egyháztana – Lumen Gentium)
7. **Împlinirea finală:** Eshatologia personală și universală – (**A végső beteljesedés:** Egyéni és egyetemes eszkatológia)
8. **Maria în misterul lui Cristos și al Bisericii:** Dogmele și constituția dogmatică – (**Mária az Egyház misztériumában:** Dogmák és a *Lumen Gentium* dogmatikus konstitúció).

Bibliografie:

- A II. Vatikáni Zsinat dokumentumai*
- A Katolikus Egyház Katekizmusa*, Szent István Társulat, Budapest, 2009.
- ELŐD István: *Katolikus dogmatika*, Bp. 1983.
- KONCZ, L., *Kinyilatkoztatás és hit*, Alba Iulia, 1993.
- SCHNEIDER, T., *A dogmatika kézikönyve I-II*, Budapest, 1996.
- SCHEFFCZYK, Leo – ZIEGENAUS, Anton, *Mária az üdvtörténetben*, 2004.
- W. PANNENBERG, *Rendszeres Teológia I-II*. Budapest 2006.
- PUSKÁS Attila, *A teremtés teológiája*, Budapest 2006.

II. METODICA PREDĂRII RELIGIEI

II.1. Religia ca disciplină de învățământ:

1. Locul și rolul disciplinei religie la nivelul învățământului preuniversitar;

2. Curriculum Național pentru disciplina Religie. Specificul proiectării curriculare pe niveluri de studiu (modelul centrat pe obiective, modelul centrat pe competențe);
3. Taxonomia obiectivelor educaționale. Operaționalizarea obiectivelor;
4. Predarea-învățarea religiei în context intra și interdisciplinar.

II.2. Principiile didactice în educația religioasă

1. Principii didactice generale;
2. Principiile didactice speciale pentru predarea religiei: Principiul hristologic; Principiul eclesiologic.

II.3. Strategii didactice la ora de religie

1. Metode didactice folosite în predarea religiei. Clasificarea metodelor, exemple practice;
2. Mijloace de învățământ specifice religiei și modalități de integrare a acestora în cadrul activităților didactice.

II.4. Proiectare didactică:

1. Programa școlară: structura programei școlare, utilizarea programei în proiectarea și realizarea activităților didactice, manualele și bibliografia;
2. Proiectare didactică: planificarea calendaristică, proiectarea lecției;
3. Lecția. Tipuri de lecție;
4. Alte forme de organizare extrașcolară a educației religioase: cateheza, serbarea religioasă, vizitele și pelerinajele, expozițiile, participarea la slujbele Bisericii.

II.5. Evaluarea ca factor de reglare și optimizare a educației religioase:

1. Principiile, obiectivele și funcțiile evaluării în educația religioasă;
2. Metode de evaluare la ora de Religie. Metode și instrumente complementare de evaluare (referatul, investigația, proiectul, portofoliul, autoevaluarea);
3. Modalități de elaborare a probelor de evaluare și a itemilor.

II.6. Profilul profesorului de religie. Rolul modelelor în educație. Dinamica relației profesor-elev în cadrul educației religioase.

BIBLIOGRAFIE:

1. Bancilă Vasile, *Inițierea religioasă a copilului*, Editura Anastasia, 1996.
2. Bocoș, M – Jucan, D: *Teoria și metodologia instruirii. Teoria și metodologia evaluării*, Paralela 45, 2007.
3. Cucuș Constantin, *Educația religioasă. Repere teoretice și metodice*, Polirom, Iași, 1999.
4. Panoschi Mihaela, Lițoiu Nicoleta, Pr. Iordăchescu Nicolae, *Ghid de evaluare, Religie*, Aramis, București, 2001.
5. Báthory Zoltán: *Tanulók, iskolák-különbségek*. Tankönyvkiadó, Budapest, 1992.
6. Falus Iván: *Didaktika*. Javított és bővített kiadás, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2003.
7. Birta-Székely Noémi: *Tanárok pedagógiai műveltsége*, Ábel Kiadó, Kolozsvár, 2008.
8. Birta-Székely – Fóris-Ferenczi (szerk): *Pedagógiai Kézikönyv*, Ábel Kiadó, Kolozsvár, 2008.
9. Fóris-Ferenczi Rita: *A tervezéstől az értékelésig*. Ábel Kiadó, Kolozsvár, 2008.
10. Barabási Tünde: *Tanítástanulási és tanulástanítási alapismeretek*, Presa Universitară Clujeană, 2008.
11. Marton József, *Katekétika*, Cluj, 1998.
12. Cs. Szabó Sándor: *József köpönyegében*, Hitoktatás és drámapedagógia, Parakletos Könyvesház, Kiskunfélegyháza, 2008.
13. Fogassy Judit: *Katekéták kézikönyve*, Szent István Társulat, Budapest, 2002.
14. Keszeli Sándor: *Alapvető katekétika* (jegyzet), Szegedi Hittudományi Főiskola, 2010.
15. Tarjányi Zoltán: *Katekétika I-II.*, Szent István Társulat, Budapest, 1998-1999.
16. *Este obligatorie cunoașterea documentelor școlare reglatoare valabile în anul școlar în care se susține concursul – planuri-cadru, programe școlare, programe pentru examenele și evaluările naționale.*